
LEERPLAN SECUNDAIR ONDERWIJS

Studierichting

HAARZORG

Onderwijsvorm

Beroepssecundair onderwijs

Graad

Derde graad

Leerjaar

**Eerste leerjaar
Tweede leerjaar**

Leerplannummer

O/2/2017/253

*Vervangt leerplan O/2/2004/253
vanaf 1 september 2017 in het eerste leerjaar en
vanaf 1 september 2018 in beide leerjaren*

LEERPLAN SECUNDAIR ONDERWIJS

Vakken

Dit leerplan wordt ingediend voor:

- TV/PV Dameskappen/Herenkappen**
2017/1395/9//V19
- TV/PV Bio-esthetiek**
2017/1395/3//V19
- Stage**
2017/1395/3//V19

Studierichting

Haarzorg

Onderwijsvorm

Beroepssecundair onderwijs

Graad

Derde graad

Leerjaar

Eerste leerjaar

Tweede leerjaar

Leerplannummer

O/2/2017/253

Vervangt leerplan O/2/2004/253

vanaf 1 september 2017 in het eerste leerjaar en

vanaf 1 september 2018 in beide leerjaren

Inhoudstafel

Woord vooraf

1. Autonomie van de school
2. Lessentabel
3. Doelgroep
4. Opbouw van het leerplan
5. Leerplandoelstellingen en leerinhouden
6. Stage
7. De geïntegreerde proef (GIP)
8. Minimale materiële vereisten
9. Vakspecifieke informatie

Colofon

Woord vooraf

Alle scholen zijn verplicht een goedgekeurd leerplan te gebruiken voor elk onderwezen vak van de basisvorming en het specifiek gedeelte. De inspectie van de Vlaamse gemeenschap beoordeelt het leerplan op basis van het 'Besluit van de Vlaamse Regering in verband met leerplannen (10/11/2006)' en op basis van omzendbrief SO 64. Zij adviseert vervolgens de minister van onderwijs over de goedkeuring. Na de goedkeuring verwerft een leerplan een officieel statuut. Men kan stellen dat een goedgekeurd leerplan een contract is tussen de inrichtende macht en/of de onderwijsorganisatie en de Vlaamse gemeenschap. De inspectie controleert in de school het gebruik ervan samen met de realisatie van de basisdoelstellingen.

Dit leerplan wordt ingevoerd bij de aanvang van het schooljaar 2017-2018. Het leerplan werd ontwikkeld door de leerplancommissie van het OVSG. De leerplancommissie evalueerde het bestaande leerplan en actualiseerde het leerplan volgens nieuwe inzichten, rekening houdend met de beroepskwalificatie. Er wordt aangegeven welke ruimte gelaten wordt voor de inbreng van scholen, vakgroepen en leerkrachten.

Het leerplan houdt niet alleen voor de individuele leerkracht een verplichting tot realisatie in, maar is ook een ondersteunend instrument voor het pedagogisch beleid van de school dat zich maximaal richt op gelijke onderwijskansen. Het leerplan wordt gebruikt in de vakgroep, maar het besteedt ook aandacht aan de samenhang met de andere vakken van de studierichting.

Onderwijskwaliteit verhoogt door een schoolbeleid gericht op samenhang en op het uitwerken van een onderwijskundige visie in concrete leeractiviteiten. Daarom besteedt dit leerplan veel aandacht aan de integratie van 'leren leren', aan leerlingactieve didactische werkvormen, aan brede evaluatie, aan de integratie van ICT en aan het taalbeleid. Op deze manier biedt het leerplan de mogelijkheid het pedagogisch project te concretiseren.

OVSG

Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap vzw

Ravensteingalerij 3 bus 7
1000 Brussel
tel.: 02 506 41 50
fax: 02 502 12 64
e-mail: begeleiding.so@ovsg.be
website: www.ovsg.be

1 Autonomie van de school

Deze rubriek geeft aan welke ruimte dit leerplan laat voor de inbreng van de inrichtende macht, de school, de vakgroep/studierichtinggroep en de individuele leerkracht.

Elke inrichtende macht is bevoegd voor het uitschrijven van haar eigen pedagogisch project. Dit pedagogisch project is een document dat de algemene doelen opsomt die de inrichtende macht in haar onderwijs wenst te realiseren. Deze doelen hebben betrekking op opvoeding en onderwijs en op de mens en de maatschappij in het algemeen. Het pedagogisch project kan aldus worden gezien als een beginselverklaring van een inrichtende macht die de essentiële kenmerken van haar identiteit bevat. Het officieel gesubsidieerd onderwijs wordt bijgevolg gekenmerkt door een interne verscheidenheid. Er is echter ook een gemeenschappelijkheid terug te vinden.

Vanuit de eigenheid van het stedelijk en gemeentelijk onderwijs zijn in de lokaal tot stand gekomen pedagogische projecten een aantal gemeenschappelijke basisdoelen te herkennen die door alle besturen onderschreven werden (Raad van Bestuur van OVSG van 25 september 1996).

- 1 **Openheid** *De school staat ten dienste van de gemeenschap en staat open voor alle leerplichtige jongeren, ongeacht hun filosofische of ideologische overtuiging, sociale of etnische afkomst, sekse of nationaliteit.*
- 2 **Verscheidenheid** *De school vertrekt vanuit een positieve erkenning van de verscheidenheid en wil waarden en overtuigingen die in de gemeenschap leven, onbevooroordeeld met elkaar confronteren. Zij ziet dit als een verrijking voor de gehele schoolbevolking.*
- 3 **Democratisch** *De school is het product van de fundamenteel democratische overtuiging dat verschillende opvattingen over mens en maatschappij in de gemeenschap naast elkaar kunnen bestaan.*
- 4 **Socialisatie** *De school leert jongeren leven met anderen en voedt hen op met het doel hen als volwaardige leden te laten deel hebben aan een democratische en pluralistische samenleving.*
- 5 **Emancipatie** *De school kiest voor emancipatorisch onderwijs door alle leerlingen gelijke ontwikkelingskansen te bieden, overeenkomstig hun mogelijkheden. Zij wakkert zelfredzaamheid aan door leerlingen mondig en weerbaar te maken.*
- 6 **Totale persoon** *De school erkent het belang van onderwijs en opvoeding. Zij streeft een harmonische persoonlijkheidsvorming na en hecht evenveel waarde aan kennisverwerving als aan attitudevorming.*
- 7 **Gelijke kansen** *De school treedt compenserend op voor kansarme leerlingen door bewust te proberen de gevolgen van een ongelijke sociale positie om te buigen.*
- 8 **Medemens** *De school voedt op tot respect voor de eigenheid van elke mens. Zij stelt dat de eigen vrijheid niet kan leiden tot de aantasting van de vrijheid van de medemens. Zij stelt dat een gezonde leefomgeving het onvervreemdbaar goed is van elkeen.*
- 9 **Europees** *De school brengt de leerlingen de gedachte bij van het Europees burgerschap en vraagt aandacht voor het mondiale gebeuren en het multiculturele gemeenschapsleven.*
- 10 **Mensenrechten** *De school draagt de beginselen uit die vervat zijn in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en van het Kind, neemt er de verdediging van op. Zij wijst vooroordelen, discriminatie en indoctrinatie van de hand.*

Verder bepaalt **de inrichtende macht en/of de school** het aantal ingerichte lessen voor een vak, met dien verstande dat alle basisdoelstellingen van het leerplan gerealiseerd moeten kunnen worden met de leerlingen.

De lessenroosters behoeven geen goedkeuring van de overheid; de overheid beperkt zich tot het opleggen van een minimumrooster, gedefinieerd als (verplichte vakken van de) basisvorming. Afhankelijk van de gevolgde graad/onderwijsvorm dient elke leerling zonder uitzondering de verplichte basisvorming volledig te volgen. De inrichtende machten bepalen dus autonoom hoe de wekelijkse lessenroosters worden samengesteld. Dit kan zowel betekenen dat bepaalde vakken/uren gemeenschappelijk zijn voor leerlingen van verschillende structuuronderdelen als betekenen dat binnen eenzelfde structuuronderdeel vakken met een verschillend aantal uren worden ingericht in functie van het tempo van de leerplanrealisatie in hoofde van individuele leerlingen.

Vanuit de gemeenschappelijke basisdoelen, die o.m. gelijke onderwijskansen beogen voor elke leerling, worden eigen doelstellingen geformuleerd ter concretisering. Deze eigen doelstellingen hebben te maken met:

- de eigen visie op 'leren': 'leren' wordt hier opgevat als een door de leerling zelf vorm te geven actief proces, waarbij de 'geconstrueerde' kennis pas geïntegreerd wordt na reflectie en sociale situering (samenwerkend leren), toetsing en rijping. Een leerproces bevat dus ook een sociale component;
- de eigen visie op gelijke kansen: integratie van doelstellingen in verband met (leer)attitudes, met ICT-vaardigheden, met taalontwikkeling;
- de visie (algemene doelstellingen) op de studierichting of het vak.

Ook de didactische aanpak (waaronder evaluatie) behoort tot de vrijheid van de inrichtende macht. Dit impliceert dat **de school, de vakgroep en haar leerkrachten** deze vrijheid zinvol invullen en er verantwoordelijkheid voor opnemen door te werken vanuit een **eigen schoolvisie**. Methodes en handboeken worden vrij gekozen met dien verstande dat de realisatie van het leerplan verplicht is en niet bv. de realisatie van een handboek. Aangezien het leerplan opgesteld is als graadlerplan, bepaalt de vakgroep welke doelstellingen in het eerste leerjaar en welke in het tweede leerjaar moeten worden bereikt (cesuur). Het leerplan suggereert vanuit het pedagogisch project leerlingactieve didactische werkvormen, verschillende evaluatievormen en mogelijkheden om te werken aan gelijke onderwijskansen, maar de school/leerkrachten maakt (maken) de uiteindelijke keuze.

Het leerplan zelf is **een minimumleerplan**, d.w.z. het volume aan leerinhouden is beperkt gehouden. Enkel de basisdoelstellingen moeten met de leerlingen worden gerealiseerd. **De leerkracht** moet niet onder tijdsdruk werken, maar heeft ruimte om te differentiëren, voor variatie in leerlingactiverende didactische werkvormen en voor vakoverschrijdend werken. Er is ruimte voor de eigen inbreng en creativiteit van de leerkracht en de school om o.a. thema's en projecten te ontwikkelen.

Het leerplan is volgens een logische volgorde opgebouwd, maar het behoort aan de **vakgroep** om uit te maken welke doelstellingen tot de invulling van het eerste of het tweede leerjaar behoren en in welke volgorde ze voor welke leerlingen aangeboden worden.

De inspectie van de Vlaamse gemeenschap gaat na hoe de school met deze vrijheid omgaat.

2 Lessentabel

De lessentabel is indicatief. Zie ook hoofdstuk 'Autonomie van de school'.

De lessentabel is terug te vinden op de site van OVSG, www.ovsg.be onder Leerplannen.

3 Doelgroep

Dit leerplan is bestemd voor de leerlingen van het eerste en tweede leerjaar van de derde graad van het beroepssecundair onderwijs voor de studierichting

Haarzorg

Het bevat de vakken van **het specifiek gedeelte**

	1 ^{ste} en 2 ^{de} leerjaar
TV/PV Praktijk Dameskappen- Herenkappen	19
TV/PV Praktijk Bio-esthetiek	2/2
Stage	2/2-3

Er wordt aanbevolen om 3/4 lessen aan de theoretische kennis geïntegreerd met de praktijk te besteden voor Dameskappen-Herenkappen.

TV Dameskappen- Herenkappen	3/4	3/4
PV Praktijk Dameskappen- Herenkappen	16/15	16/15

Integratie TV en PV Praktijk Dameskappen – Herenkappen

De doelstellingen en inhouden van TV en PV Praktijk Dameskappen – Herenkappen werden geïntegreerd opgenomen in het leerplan. Indien het louter om een TV of PV doelstelling gaat wordt dit in de eerste kolom aangegeven. Wanneer een doelstelling zowel TV als PV is (en dus in principe geïntegreerd wordt aangeboden), is het de bedoeling dat wanneer TV en PV Praktijk Dameskappen – Herenkappen om organisatorische reden worden opgesplitst en/of aan twee verschillende leerkrachten worden toegekend, er onderling overleg is wanneer en wie welke leerinhouden van de doelstellingen voor zijn/haar rekening neemt. Het is aangewezen dit duidelijk te maken via bv. de jaarplannen, leerlijnen, ... (Bv. werken met één jaarplan voor TV/PV Praktijk Dameskappen – Herenkappen.)

Toelatingsvoorwaarden: zie [omzendbrief SO 64](#)

4 Opbouw van het leerplan

Graadleerplan

Het leerplan is voor de 3de graad uitgeschreven. Voor de concrete invulling van het eerste en het tweede leerjaar van de graad ligt de bevoegdheid bij de school. De vakgroepen moeten overleggen en bepalen wat tot de invulling van het eerste of het tweede leerjaar behoort.

Systematiek

Het leerplan bevat de doelen, de verplichte leerinhouden en de didactische wenken voor het TV/PV Praktijk Dameskappen- Herenkappen en TV/PV Bio-esthetiek. De doelen betreffende taalontwikkelen vakonderwijs, werkorganisatie, kwaliteitszorg, preventie, ICT, het technisch proces en technische deelsystemen zijn volledig geïntegreerd in de leerplandoelen van bovengenoemde vakken.

Mate van autonomie + context

De leerplandoelen zijn zo geformuleerd dat de hoogste graad van autonomie (= volledig zelfstandig) van de leerling moeten bereikt worden in de context van een kapsalon.

Ze worden geïntegreerd geformuleerd. Dit impliceert dat er zowel kenniselementen, vaardigheids-elementen als attitudes worden vermeld. De doelstellingen zijn thematisch of volgens vaardigheden opgebouwd. Deze volgorde in de opbouw is niet bindend voor de leerkracht of de school. Het leerplan geeft de leerstof aan die bedoeld is om de bijbehorende leerplandoelstellingen te realiseren.

De didactische wenken kunnen een leerplandoelstelling of leerinhoud verduidelijken, ze reiken suggesties aan om de doelstellingen te concretiseren volgens de eigen visie op leren. Zij kunnen didactische werkvormen of hulpmiddelen aangeven die leerplandoelstellingen helpen realiseren, suggesties geven voor evaluatie, verbanden leggen met andere vakken, met vakoverschrijdende eindtermen, met informatie- en communicatietechnologie, met intercultureel onderwijs, met taalbeleid.

Visie op de studierichting Haarzorg

Voor het opstellen van het leerplan werd als referentiekader gebruik gemaakt van de beroepskwalificatie (BK0090) Kapper (m/v).

De studierichting "Haarzorg" wil vakbekwame mensen opleiden voor het goed functioneren als polyvalente kapper. Tijdens de opleiding worden de leerlingen opgeleid in verband met het ontvangen van klanten, het adviseren en helpen bij de keuze van kapsels, haarsnitten, omvormingen, kleuringen en ontkleuringen, haarstukken en pruiken. Daarbij wordt er rekening gehouden met modetrends, de kenmerken en de wensen van de klant. Producten worden geadviseerd teneinde autonoom haarbehandelingen te realiseren vanuit esthetisch en hygiënisch oogpunt met respect voor de geldende regels binnen het kapsalon.

De afgestudeerde kan **volledig zelfstandig** diverse taken uitvoeren in **diverse types van kapsalons**.

De opleiding wordt hoofdzakelijk praktijkgericht opgevat. De theoretische kennis ondersteunt de praktijk. Tijdens de opleiding krijgen de leerlingen de kans om hun verworven competenties in een realistische context in te oefenen en toe te passen in didactische kapsalons, op stage, enz.

Samenhang met de voorafgaande en/of volgende graad

In de tweede graad ligt de focus op de basisactiviteiten waaronder ondersteunende- en kernactiviteiten worden aangeleerd en onder begeleiding gewerkt. In zeer beperkte mate komen specifieke activiteiten aan bod. Bij het bespreken van het materieel, de producten, de technieken en de infrastructuur wordt er steeds aandacht besteed aan de veiligheids-, hygiëne- en milieuvoorschriften. Naast ruime aandacht voor technische en praktische vakken moet er ook voldoende aandacht worden geschonken aan de algemene vorming, de persoonlijkheidsvorming van de leerling en het werken in teamverband.

In de derde graad ligt de klemtoon op een hogere moeilijkheidsgraad en wordt er specialisatie nagestreefd in de verschillende vakdisciplines. We verwachten dat de leerlingen volledig zelfstandig kunnen functioneren in diverse kapsalons. Ook worden de hedendaagse trends opgevolgd. Naast ruime aandacht voor technische en praktische vakken moet er ook voldoende aandacht geschonken worden aan de algemene vorming met het oog op het 7de jaar specialisatiejaar, Kapper Salonverantwoordelijke en/of levenslang leren.

Taalontwikkelen vakonderwijs

Vakinhouden en vakvaardigheden worden overgebracht via taal. Daarom moeten vakdoelen en taalontwikkeling in het vak samen worden aangepakt. De didactiek die leerstofdoelen en taaldoelen bewust aan elkaar koppelt in alle vakken en voor alle leerlingen het doel heeft leerwinst te boeken, noemt men 'taalontwikkelen vakonderwijs'. In de derde graad wordt een extra klemtoon gelegd op de communicatieve vaardigheden die leerlingen nodig hebben in hun werkomgeving zoals kunnen overleggen in een team, een gesprek voeren met een hiërarchische overste, een gesprek voeren met een klant. Deze taaldoelen overkoepelen m.a.w. de ganse opleiding en komen geïntegreerd met de vakdoelen aan bod.

Werkorganisatie, kwaliteitszorg en preventie

Deze vaardigheden en (werk)attitudes maken deel uit van het profiel van een werknemer in de kapperssector, maar zijn ook breder inzetbaar. Vandaar dat ze in de opleiding een prominente plaats innemen en aangeboden en ontwikkeld worden in opdrachten. Ze sluiten tevens nauw aan bij de gemeenschappelijke stam van de vakoverschrijdende eindtermen, zoals die door elke vakleerkracht dienen nagestreefd te worden. Het ontwikkelen van leervaardigheden sluit aan bij de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren'.

5 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leeswijzer

Het leerplan wordt schematisch voorgesteld in 6 kolommen. Deze zijn van links naar rechts te lezen.

Kolom 1: Numerieke volgorde (Nr.)

De doelstellingen zijn numeriek geordend van begin tot einde leerplan. Deze nummering heeft geen implicaties voor de chronologie in de realisatie van de doelstellingen. Er wordt geen volgorde vooropgesteld, het betreft een graadlerplan waarbij de vakgroep dient uit te maken welke doelstellingen tot de invulling van het eerste of het tweede leerjaar behoren.

Kolom 2: Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen (in vetgedrukte kader)

Deze geven de eigen doelstellingen weer voor het vak. Een leerplandoelstelling kan ook een vakoverschrijdende eindterm zijn of inhouden.

Leerinhouden (in wit vak)

Dit is leerstof die bedoeld is om de bijhorende leerplandoelstellingen te realiseren.

Kolom 3: Code

Codering van de leerplandoelstellingen:

EDV	Eigen doelstelling voor het vak
LER	'Leren leren' met decretaal nummer

Kolom 4: Basis of uitbreiding (B/U)

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen basis- en uitbreidingsdoelstellingen.

Basisdoelstellingen (B) vormen de criteria voor het slagen, moeten door nagenoeg alle leerlingen bereikt worden.

Uitbreidingsdoelstellingen (U) zijn bedoeld voor uitbreiding en differentiatie. Het realiseren ervan is afhankelijk van de beschikbare tijd en van de mogelijkheden binnen de leerlingengroep, ze kunnen niet verplicht worden voor alle leerlingen.

Kolom 5: Didactische wenken en hulpmiddelen

Didactische wenken zijn bedoeld als ondersteuning van de leerkracht, de vakgroep en het schoolteam.

Zij kunnen:

- een leerplandoelstelling of leerinhoud verduidelijken;
- didactische werkvormen of hulpmiddelen aangeven die leerplandoelstellingen helpen realiseren;
- het verband aangeven met een context van vakoverschrijdende eindtermen/ontwikkelingsdoelen;
- richtlijnen geven voor evaluatie;
- verwijzen naar bibliografie, nuttige adressen;
- verbanden leggen met andere vakken, met informatie- en communicatietechnologie, met intercultureel onderwijs, met taalbeleid.

Kolom 6: Link

Deze kolom is bedoeld om het schoolteam te ondersteunen. De in kolom 5 omschreven verwijzingen worden hier gecodeerd weergegeven en vestigen de aandacht van de lezer op mogelijke vakoverstijgende afspraken en op vakoverschrijdende eindtermen.

Codering:

TA.BE	Taalbeleid
STG	Stage
GIP	Geïntegreerde proef
ICT	Informatie- en communicatietechnologie

Nr.	Leerplandoelstelling en leerinhoud	Code	B/U	Didactische wenken en hulpmiddelen	Link
5.1 TV/PV Dameskappen/Herenkappen					
<i>5.1.1 De leerlingen kunnen de klant in het kapsalon zelfstandig onthalen volgens de deontologische code</i>					
1	De leerlingen kunnen een afspraak vastleggen volgens de wensen en de noden klant.	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> De klant te woord staan aan de telefoon of aan de receptie Principes van klantvriendelijkheid: o.a. hoffelijk, beleefd, jas aannemen en weghangen, ... Spreekvaardigheid: o.a. afstemmen van de wensen en eerdere ervaringen van de klant Agendabeheer Tarieven van de behandelingen Kennis van de tijdsduur van de behandelingen ICT gebruik 			<p>Aanvankelijk, wanneer de leerlingen nog geen klantendienst hebben, kunnen rolspelen ingevoerd worden.</p> <p>Stage</p> <p>Studie van de deontologische code</p> <p>Agendabeheer = inschatten van de tijdsduur van de behandeling, rekening houden met opstart- en einduur, middagpauze, vakantieregeling, personeelsbezetting, ...</p>	TA.BE ICT LER STG
2	De leerlingen kunnen de klant verwelkomen en met de klant omgaan volgens de deontologische code	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Principes van klantvriendelijkheid: o.a. hoffelijk, beleefd, jas aannemen en weghangen, respect tonen, geven, eerlijk zijn, flexibel zijn, sociaalvaardig, ... Omgangsvormen Correct taalgebruik 			<p>Klantendienst</p> <p>Stage</p>	TA.BE STG
3	De leerlingen kunnen de verwachtingen van de klant opsporen.	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Principes van klantvriendelijkheid: o.a. hoffelijk, beleefd, jas aannemen en weghangen, respect tonen, geven, eerlijk zijn, flexibel zijn, sociaalvaardig, ... Omgangsvormen Correct taalgebruik 			<p>Klantendienst</p> <p>Stage</p>	TA.BE ICT STG

Nr.	Leerplandoelstelling en leerinhoud	Code	B/U	Didactische wenken en hulpmiddelen	Link
4	De leerlingen kunnen de klant observeren en zelfstandig een haar- en hoofdhuidanalyse maken met betrekking tot de behandeling	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Observeren van de klant: observatietechnieken: o.a. kijken, voelen, beluisteren, ... Onderzoeken en ontleden van haar- en hoofdhuid Onderzoeken en ontleden van mogelijke haar- en hoofdhuidproblemen: o.a.: Wat is de oorzaak? Wanneer treedt het op? Wat zijn de gevolgen?... Bepalen van de toe te passen technieken Haar- en hoofdhuidkenmerken Allergieën ten gevolge van producten Productkennis: o.a. productsamenstelling, kenmerken van de producten Afwijkingen van haar en hoofdhuid: o.a. gespleten haar, schilfervorming, talgafscheiding, droog haar, haarverlies, kaalheid, afwijkingen in de haarkleur, luizen, oneffenheden of verkleuring van de hoofdhuid Verzorgende producten: o.a. shampoos, balsem, masker, ... Technische bewerkingen: o.a. kleurtechnieken, blijvend omvormtechnieken, ... 			<p>Teksten rond haar-en hoofdhuidproblemen uit vakbladen en/of wetenschappelijke bladen.</p> <p>Teksten rond allergieën uit vakbladen en/of wetenschappelijke bladen</p> <p>Verschillende gelaatstypes en hun gepaste kapsel</p> <p>Aanvankelijk leerlingen laten rollenspelen i.v.m. het adviseren</p>	TA.BE GIP STG
5	De leerlingen kunnen een gepast advies geven rekening houdend met de morfologie, haar- en hoofdhuidtypes en de wensen en de noden van de klant	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Principes van klantvriendelijkheid: o.a. hoffelijk, beleefd, jas aannemen en weghangen, ... Correct taalgebruik met betrekking tot adviseren Kenmerken van adviseren: o.a. suggesties voorstellen aan de klant afgestemd op de analyse, een behandeling aan- of afraden aan de klant, akkoord van de klant vragen over de uit te voeren behandeling... Gebruiken van voorbeelden: kapselboeken, media, kleurenkaart, ... 			<p>Via rollenspelen leren observeren, verschillende observatietechnieken</p> <p>Lezen en gebruiken van stappenplannen om het analyseren, onderzoeken te ondersteunen</p> <p>Oog hebben voor verschillende producten van verschillende leveranciers</p> <p>Vergelijkingen maken met verschillende producten</p> <p>Samenstelling van producten</p>	TA.BE STG

Nr.	Leerplandoelstelling en leerinhoud	Code	B/U	Didactische wenken en hulpmiddelen	Link
<i>5.1.2 De leerlingen kunnen actief en zelfstandig meewerken aan de organisatie van het kapsalon</i>					
6	De leerlingen kunnen zelfstandig de klant begeleiden en installeren.	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Principes van klantvriendelijkheid: o.a. hoffelijkheid, beleefd, .. Correct taalgebruik 			Klantendienst Stage	TA.BE STG
7	De leerlingen kunnen de kledij van de klant beschermen	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Beschermingsmiddelen in functie van de behandeling Het aandoen en/of aanbrengen van de bescherming 			Klantendienst Stage	STG
8	De leerlingen kunnen de werkpost klaarzetten in functie van de verdere behandeling en de uit te voeren technieken	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Materieelkennis verbonden aan de te gebruiken techniek Kennis van cosmeticaproducten De werkpost klaarzetten met oog voor o.a. orde, netheid, functionaliteit, ... 			Klantendienst Stage	STG
9	De leerlingen kunnen bij het klaarzetten van de werkpost rekening houden met veiligheid, ergonomie, orde, netheid en hygiëne.	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Principes van ergonomie Veiligheidsregels Hygiënevoorschriften 			Klantendienst Stage Pictogrammen rond veiligheid, hygiëne. Afspraken rond veiligheid, hygiëne, orde, ... Studie rond ergonomie, het belang van ergonomie voor kapper en klant	TA.BE ICT STG
10	De leerlingen kunnen rekening houden met de eigen ergonomie, veiligheid en hygiëne en deze van de klant voor, tijdens en na de behandeling.	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Principes van ergonomie: o.a. stoelhoogte, schoeisel, rughouding, ... Veiligheidsregels Hygiënevoorschriften 			Uitnodigen van een kinestist Link ook LO: goede rughouding, stap – zithouding Rugscholing o.a : sta - en zithoudingen, buigtechnieken, ...	TA.BE ICT STG

Nr.	Leerplandoelstelling en leerinhoud	Code	B/U	Didactische wenken en hulpmiddelen	Link
11	De leerlingen kunnen de werkpost opruimen rekening houdend met milieureglementering, veiligheidsregels, hygiëneregels, orde en netheid, volgens de organisatieregels van het kapsalon	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Milieureglementering Veiligheidsregels Hygiëneregels Procedures van het schoonmaken 			Klantendienst Stage Opzoeken van specifieke milieuregels betreffende het kapsalon Welke producten zijn schadelijk?	TA.BE ICT STG
12	De leerlingen kunnen de klant opvolgen in functie van de gekozen behandeling, binnen de organisatieregels van het kapsalon	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Huishoudelijk regelement ICT-vaardigheden 			Vergelijken van verschillende huishoudelijke reglementeringen	TA.BE STG
13	De leerlingen kunnen zelfstandig de diagnosekaarten invullen en/of aanvullen	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Diagnosekaarten Klantenfiches 			Stage Klantendienst	TA.BE STG
14	De leerlingen kunnen producten aangeboden in het kapsalon adviseren aan de klant	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Principes van het adviseren: o.a. nagaan van de tevredenheid, bespreken van de behandeling, benoemen van de gebruikte producten, suggesties voorstellen aan de klant, het aanraden/afraden van producten in functie van de verdere verzorging van het haar/de hoofdhuid van de klant Correct taalgebruik 			Rollenspelen Stage	TA.BE STG GIP

Nr.	Leerplandoelstelling en leerinhoud	Code	B/U	Didactische wenken en hulpmiddelen	Link
15	De leerlingen kunnen producten aangeboden in het kapsalon verkopen aan de klant	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Verkoopstechnieken: o.a. klantgericht zijn, klantvriendelijk zijn, overtuigingskracht, inlevingsvermogen, ... Productkennis Correct taalgebruik 			Bezoek beurzen Uitnodigen van vertegenwoordigers/ bedrijfsbezoeken Rollenspelen / simulaties in de klas Stage	TA.BE STG GIP
16	De leerlingen kunnen omgaan met problemen die zich voordoen in het kapsalon	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Ontevreden klanten: o.a. principes van klantvriendelijkheid, correct taalgebruik ... Problemen bij behandeling Ongeluk van een klant of een collega: o.a. EHBO ... 			<ul style="list-style-type: none"> Simulaties/rollenspel Interview met een kapper: hoe omgaan met problematieken 	TA.BE STG
17	De leerlingen zijn bereid om levenslang te leren en zich te professionaliseren.	EDV	B		
				Volgen van bijscholingen Demo's Firma bezoeken Deelnemen aan wedstrijden	TA.BE ICT
<i>5.1.3 De leerlingen kunnen zelfstandig het kappersbezoek afronden volgens de deontologische code</i>					
18	De leerlingen kunnen uit eigen beweging het kapsel tonen aan de klant.	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Tonen van het kapsel met behulp van een handspiegel Principes van klantvriendelijkheid: o.a. tevredenheid klant, ... Correct taalgebruik 			Klantendienst Stage	TA.BE STG

Nr.	Leerplandoelstelling en leerinhoud	Code	B/U	Didactische wenken en hulpmiddelen	Link
19	De leerlingen kunnen het kapsel bijwerken.	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Afwerktechnieken: o.a. opkamtechnieken, ... Fixeerproducten: o.a. gel, haarlak, ... 			Leerlingen laten kennismaken met de verschillende technieken voorgesteld door verschillende firma's. Klantendienst Stage	STG
20	De leerlingen kunnen de klantenfiche invullen in functie van een volgend bezoek en/of behandeling	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> ICT Huishoudelijk regelement 			Kennismaken met verschillende manieren van het bijhouden van klantgegevens	TA.BE ICT STG
21	De leerlingen kunnen zelfstandig de totaalprijs van de behandelingen berekenen	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> ICT Tarieven en betaalmiddelen: o.a. : cash, bankcontact, ... Rekenen: 4 hoofdbewerkingen, met behulp van rekentoestel 			Expliciet oefenen van de rekenvaardigheden Vergelijken van verschillende tarieven kappers in de buurt, ... Klantendienst Stage	LER ICT STG
22	De leerlingen kunnen zelfstandig met de klant afrekenen	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> ICT Tarieven en betaalmiddelen: o.a. cash, bankcontact, ... Rekenen: 4 hoofdbewerkingen, met behulp van rekentoestel Principes van klantvriendelijkheid 			Expliciet oefenen van de rekenvaardigheden Verschillende soorten betalingsmiddelen Klantendienst Stage	LER ICT STG
23	De leerlingen kunnen zelfstandig afscheid nemen van de klant volgens de deontologische code	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Principes van klantvriendelijkheid Jas teruggeven Kennis van de deontologische code 				TA.BE STG

Nr.	Leerplandoelstelling en leerinhoud	Code	B/U	Didactische wenken en hulpmiddelen	Link
<i>5.1.4 De leerlingen kunnen de haren wassen in functie van de gekozen behandeling, de uit te voeren technieken en rekening houdend met de wensen en noden van de klant. Ze maken hierbij gebruik van specifieke haarverzorgingsproducten en shampoos.</i>					
24	De leerlingen kunnen het haar borstelen en ontwarren	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> • Technieken en materialen om te borstelen en ontwarren 			Volgen van stappenplannen	TA.BE STG
25	De leerlingen kunnen het haar wassen in functie van de behandeling en de uit te voeren technieken.	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> • Ergonomie • Technieken van het wassen • Massagetechnieken • Cosmeticaproducten en hun gebruik • Hoofd- en hoofdhuidanalyse: soort hoofdhuid, passende behandeling, ... 			Kennismaken met verschillende technieken en verschillende producten Aandacht hebben voor de link tussen de behandeling en gebruik van producten en de techniek.	STG GIP STG
<i>5.1.5 De leerlingen kunnen basis en gecombineerde snitten uitvoeren binnen een realistisch tijdsbestek, volgens de juiste (knip)technieken, gebruik makend van het juiste materiaal en volgens de wensen en de noden van de klant.</i>					
26	De leerlingen kunnen zelfstandig een basissnit uitvoeren binnen een realistisch tijdsbestek volgens de noden en wensen van de klant	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> • Snitanalyse: kennis van kapsel: opbouw van het kapsel o.a. structuurtekening, morfologie, inplanting, knip en/of uitvoerfolgorde, ontleden van de opbouw van het kapsel, ... • Verschillende kniptechnieken • Verschillend knipmaterieel o.a. scharen, scheermes, tondeuse, ... • Evolutie van mode, trends bij verschillende kapsels • Heren • Dames • Kinderen 			Tekenen van kapsels zodat de opbouw, structuur, ... duidelijk wordt. Deze analyse staat in functie van een juiste knipvolgorde. Studie van modebladen, trends bij dames, heren en kinderen Studie van verschillende trends en deze linken in de tijd, tijdsgeest Klantendienst Stage Deelname aan wedstrijden	GIP STG TA.BE

Nr.	Leerplandoelstelling en leerinhoud	Code	B/U	Didactische wenken en hulpmiddelen	Link
27	De leerlingen kunnen zelfstandig een gecombineerde snit uitvoeren binnen een realistisch tijdsbestek volgens de noden en wensen van de klant	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> • Snitanalyse: kennis van kapsel: opbouw van het kapsel o.a. structuurtekening, morfologie, inplanting, ontleden van de opbouw van het kapsel, knip-en/of uitvoervolgorde,... • Verschillende kniptechnieken • Verschillend knipmateriael o.a. scharen, scheermes, tondeuse,... • Evolutie van mode, trends bij verschillende kapsels • Heren • Dames • Kinderen 			<p>Tekenen van kapsels zodat de opbouw, structuur, ... duidelijk wordt. Deze analyse staat in functie van een juiste knipvolgorde.</p> <p>Studie van modebladen, trends bij dames, heren en kinderen</p> <p>Studie van verschillende trends en deze linken in de tijd, tijdsgeest</p> <p>Klantendienst</p> <p>Stage</p> <p>Deelname aan wedstrijden</p>	GIP STG TA.BE
28	De leerlingen kunnen basissnitten en gecombineerde snitten controleren en afwerken, volgens noden en de wensen van de klant	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> • Effileermateriael • Effileertechnieken • Detailafwerking, o.a. neus, wenkbrauwen, ooronttrek, nekpartij... • Snitcontrole op het einde van het kapsel • Evolutie van mode, trends in het vakgebied 			<p>Klantendienst</p> <p>Stage</p> <p>Deelname aan wedstrijden</p>	GIP STG

Nr.	Leerplandoelstelling en leerinhoud	Code	B/U	Didactische wenken en hulpmiddelen	Link
<p>5.1.6 De leerlingen kunnen tijdelijke en blijvende omvormingen zelfstandig uitvoeren rekening houdend met de juiste technieken en gebruik makend van het juiste materieel en producten. Ze kunnen rekening houden met de eventuele inwerktijd. Ze kunnen inspelen op de wensen en noden van de klant.</p>					
29	De leerlingen kunnen de verschillende tijdelijke omvormtechnieken zelfstandig uitvoeren en afwerken.	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van het kapsel • Analyse van het kapsel: o.a. ontleden van de opbouw van het kapsel in functie van de tijdelijke omvormtechniek, structuurtekening, morfologie, inplanting van het haar, uitvoerfolgorde, ... • Verschillende tijdelijke omvormtechnieken: o.a. <ul style="list-style-type: none"> ○ Droogtechnieken o.a. brushen, watergolf, handdrogen, ○ Krul en –onduleertechnieken • Stijltechnieken • Afwerkingstechnieken: o.a. opkamtechnieken, ... • Snitcontrole • Verschillende materieel: o.a borstels, kammen, haardroger, droogkap, rollers • Verschillende (verstevigende en fixerende producten): o.a. haarlak, mousse • De evolutie in de mode en de trends van de verschillende soorten kapsels: o.a. geschiedenis van het kapsel, kapsels in verschillende culturen • Heren • Dames • Kinderen 			<p>Soorten kapsels: modebladen, kapselboeken, ...</p> <p>De leerlingen maken een analyse van het kapsel. Ze kunnen zelfstandig uitmaken wat er moet gebeuren.</p> <p>Klantendienst</p> <p>Stage</p> <p>Deelname aan wedstrijden</p> <p>Tekenen van kapsels zodat de opbouw, structuur, ... duidelijk wordt. Deze analyse staat in functie van de toe te passen techniek</p>	GIP STG
30	De leerlingen kunnen de verschillende blijvende omvormtechnieken zelfstandig uitvoeren, rekening houdend met de inwerktijd en pauzetijd	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van het kapsel • Analyse van de blijvende omvormtechniek: o.a. ontleden van de techniek, ontleden van de verschillende stappen bij de blijvende omvormtechniek, structuurtekening met de verschillende stappen, inplanting van het haar, uitvoerfolgorde, ... • Verschillende blijvende omvormtechnieken: o.a. permanent, ontkrullen, ... • Wickeltechnieken: o.a. klassieke opwikkelingen, modegerichte opwikkelingen, ... 			<p>Klantendienst</p> <p>Stage</p> <p>Deelname aan wedstrijden</p> <p>Lezen van technische fiches rond verschillende omvormtechnieken</p> <p>Studie van mode en trends</p>	GIP TA.BE STG

	<ul style="list-style-type: none"> • Afwerkingstechnieken: o.a. opkamtechnieken, ... • Snitcontrole • Verschillend materieel: o.a. wikkels, kammen, ... • Verschillende permanentproducten: o.a. voorbehandeling, permanentvloeistof, neutralisatievloeistof, nabehandeling • Inwerktijden • Verschillende soorten kapsels in functie van de evolutie in de mode en trends o.a. geschiedenis van het kapsel • Heren • Dames • Kinderen 			Tekenen van kapsels zodat de opbouw, structuur, ... duidelijk wordt. Deze analyse staat in functie van de toe te passen techniek	
5.1.7 De leerlingen kunnen het haar, de haarlokken zelfstandig kleuren en/of ontkleuren rekening houdend met de inwerktijd en de juiste kleurings- of ontkleuringsstechniek. Ze maken gebruik van de aangepaste producten en materieel. Ze spelen in op de noden en wensen van de klant.					
31	De leerlingen kunnen het haar en de haarlokken zelfstandig kleuren.	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> • Analyse van het kapsel: o.a. ontleden van het kapsel en de huidige kleur, ontleden van de verschillende stappen bij het kleuren, pigmentatie, structuurtekening met de verschillende stappen, inplanting van het haar, uitvoerfolgorde, ... • Analyse van de kleurtechniek: o.a. mengverhoudingen en kleurformules in functie van de huidige en gewenste haarkleur • Kleuringstechnieken: eerste kleuring, bijgroeikleuring, beitsen, voorpigmenteren, ... • Soorten kleuringen: o.a. niet-oxidatieve kleuringen, oxidatieve kleuringen • Loktechnieken • Emulsietechnieken • Nabehandeling • Evoluties van mode en trends in het vakgebied 			Ster van Oswald Principes van kleurenleer Pigmentatie Toonhoogten en kleurkarakters Klantendienst Stage Deelname aan wedstrijden	GIP TA.BE STG
32	De leerlingen kunnen bij het kleuren rekening houden met de inwerktijd.	EDV	B		

Nr.	Leerplandoelstelling en leerinhoud	Code	B/U	Didactische wenken en hulpmiddelen	Link
33	De leerlingen kunnen het haar en de haarlokken zelfstandig ontkleuren, rekening houdend met inwerktijd.	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Analyse van het kapsel: o.a. ontleden van het kapsel en de huidige kleur, ontleden van de verschillende stappen bij het ontkleuren, pigmentatie, structuurtekening met de verschillende stappen, inplanting van het haar, uitvoerfolgorde, Analyse van de ontkleuringstechniek: mengverhoudingen en kleurformules in functie van de huidige en de gewenste haarkleur Ontkleuringstechnieken Loktechnieken Spoeltechnieken Nabehandeling: o.a. herkleuren, naverzoring, ... Evoluties van mode en trends in het vakgebied 			Klantendienst Stage Deelname aan wedstrijden	GIP STG
<i>5.1.8. De leerlingen kunnen zelfstandig een baard, snor, bakkebaard verzorgen, knippen, scheren volgens de noden en wensen van de klant</i>					
34	De leerlingen kunnen een analyse maken van de baard, bakkebaard en snor.	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Analyse van de baard, snor, bakkebaard: o.a. ontleden van de baard- snor- bakkebaardgroei (= symmetrie, haardichtheid, volume, vorm,...) , inplanting van de beharing, structuurtekening met de verschillende knip- en/of scheertechniek, studie van de morfologie van het aangezicht en het de keuze van een baard, bakkebaard, snor, de gewenste stijl van de baard, snor, bakkebaard... De evolutie en trends betreffende soorten baarden, snorren, bakkebaarden 			Studie van verschillende baarden, bakkebaarden, snorren Studie van mode, rages, trends betreffende baarden, snorren, bakkebaarden Bezoek barbershop Klantendienst / Stage Deelname aan wedstrijden	GIP TA.BE STG
35	De leerlingen kunnen a.d.h.v. de snor-baard-bakkebaard - analyse een behandeling voorstellen volgens de noden en wensen van de klant	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Kennis van de verschillende soorten behandelingen Kennis van de verschillende soorten verzorgingsproducten ifv van baard, snor, bakkebaard Adviseren van een behandeling: o.a. suggesties voorstellen aan de klant afgestemd op de analyse, stappen van de behandeling, vernoemen van een beoogd resultaat van de behandeling, beluisteren van de gewenste stijl van snor, baard, bakkebaard, akkoord van de klant vragen over de uit te voeren behandeling... De evolutie en trends betreffende soorten baarden, snorren, bakkebaarden 			Klantendienst Stage Deelname aan wedstrijden	GIP TA.BE STG

Nr.	Leerplandoelstelling en leerinhoud	Code	B/U	Didactische wenken en hulpmiddelen	Link
36	De leerlingen kunnen zelfstandig de baard, bakkebaard, snor, scheren, knippen.	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Analyse van de behandeling: o.a. ontleden van de opeenvolgende handelingen en technieken bij het knippen en/of scheren van de snor, baard, bakkebaard Scheertechnieken in functie van het scheren van baard, snor, bakkebaard Kniptechnieken in functie van het knippen van baard, snor, bakkebaard: lengteknippen, vormknippen, ... Inzeptechnieken Materialen: o.a. schaar, tondeuse, scheermes, ... De evolutie van mode en trends i.v.m. snor, baard, bakkebaard: o.a. geschiedenis en verschillende culturen... 			Klantendienst Stage Deelname aan wedstrijden Bezoek barbershop, herenkapper, ... Link met het vak PAV	GIP STG
37	De leerlingen kunnen zelfstandig de voor- en naverzorging uitvoeren.	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Voor- en nabehandeling: o.a. baardolie, compressen, preshave en aftershave, ... 			Klantendienst Stage Deelname aan wedstrijden	GIP STG

Nr.	Leerplandoelstelling en leerinhoud	Code	B/U	Didactische wenken en hulpmiddelen	Link
<i>5.1.9. De leerlingen kunnen zelfstandig een gelegenheidskapsel uitvoeren</i>					
38	De leerlingen kunnen een gelegenheidskapsel uitvoeren.	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Analyse van het kapsel: o.a. ontleden van het kapsel, : ontleden van de opbouw van het kapsel in functie van de gelegenheid, structuurtekening, morfologie, inplanting van het haar, uitvoervolgorde, ... Kennis van verschillende gelegenheidskapsels: o.a. lentefeest, huwelijk, carnaval, feest, ... Opkamtechnieken Opsteektechnieken: o.a. chignon, lussen, ... Vlechttechnieken Materialen: o.a. kammen, haarspelden, haarrekjes, ... Haaraccessoires: o.a. haarstukjes, spelden, diadeem, ... Afwerkingsproducten De evolutie van mode en trends in het vakgebied: o.a. geschiedenis van het kapsel, kapsels in verschillende culturen <ul style="list-style-type: none"> Heren Dames Kinderen 			Kapselanalyse Gebruik van stappenplannen Klantendienst Stage Deelname aan wedstrijden Link met kapsels in verschillende culturen	TA.BE GIP STG
<i>5.1.10. De leerlingen kunnen pruiken, haarstukken en haarverlengingen verzorgen, onderhouden en aanbrengen volgens de deontologische code. Ze maken gebruik van de verschillende technieken, materieel en producten. Ze houden rekening met de wensen en noden van de klant.</i>					
39	De leerlingen kunnen pruiken, haarstukken, haarverlengingen herkennen en benoemen.	EDV	B		
	Verschillende soorten pruiken, haarstukken, haarverlengingen				TA.BE STG GIP

Nr.	Leerplandoelstelling en leerinhoud	Code	B/U	Didactische wenken en hulpmiddelen	Link
40	De leerlingen kunnen haarstukken en haarverlengingen verzorgen en onderhouden volgens de correcte onderhoudstechnieken.	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> • Onderhoudstechnieken voor haarstukken en haarverlengingen • Deontologische code • Principes van klantvriendelijkheid • Verschillende types van haarstukken en haarverlengingen • Verzorgings- en onderhoudsproducten voor haarstukken, haarverlengingen 			Bezoek kankerafdeling ziekenhuis Vakbladen Workshop bij kappersorganisatie	TA.BE GIP STG
41	De leerlingen kunnen haarstukken en haarverlengingen aanbrenge volgens de deontologische code	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> • Haartoevoegingstechnieken • Materieel • Producten • Evolutie in de mode en trends binnen het vakgebied 			Volgen van trends, rages, Vakbladen Klantendienst Stage Deelname aan wedstrijden	TA.BE GIP STG
42	De leerlingen kunnen pruiken verzorgen en onderhouden gebruik makend van de correcte onderhouds -en verzorgingstechnieken	EDV	U		
	<ul style="list-style-type: none"> • Verzorgingstechnieken pruik • Onderhoudstechnieken pruik 			Bezoek pruikenmaker, winkel Kankerafdeling ziekenhuis	GIP
43	De leerlingen kunnen pruiken aanbrenge	EDV	U		
	<ul style="list-style-type: none"> • Aanbreng technieken pruik • Materieel • Producten 				GIP

Nr.	Leerplandoelstelling en leerinhoud	Code	B/U	Didactische wenken en hulpmiddelen	Link
<i>5.1.11 De leerlingen hebben een ecologische verantwoordelijkheid. Ze zijn bereid om duurzaam en economisch om te gaan betreffende het gebruik van producten, het sorteren van afval in het kapsalon *</i>					
44	<i>De leerlingen zijn bereid om een ecologische verantwoordelijkheid te dragen*</i>	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Begrip ecologie Kennis van ecologische producten: o.a. verzorgingsproducten, shampoos, ... 			Link met het vak PAV Firmabezoek ecologische producten	TA.BE
45	<i>De leerlingen zijn bereid om duurzaam en economisch om te gaan met de verschillende producten die worden gebruikt in het kapsalon*</i>	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Begrip duurzaamheid Invulling van het begrip economisch gebruik Kennis van de milieuregelgeving Kennis van de verschillende symbolen 			Link met het vak PAV	TA.BE
46	<i>De leerlingen kunnen het afval van het kapsalon correct sorteren*</i>	EDV	B		
				Link met het vak PAV	TA.BE
<i>5.1.12 De leerlingen hebben een basiskennis van de sociale wetgeving en de arbeidswetgeving geldend in een kapsalon.</i>					
47	De leerlingen hebben een basiskennis betreffende de sociale wetgeving geldend in een kapsalon	EDV	U		
	<ul style="list-style-type: none"> Arbeidsomstandigheden: o.a. Werk- en rusttijden Ziekteverlof Verschillende soorten verlofstelsels: o.a. zwangerschapsrust, ... 			Interview met een zelfstandige, werknemer	TA.BE GIP
48	De leerlingen hebben een basiskennis betreffende de arbeidswetgeving geldend in een kapsalon	EDV	U		
	<ul style="list-style-type: none"> Kennis van de verschillende verplichte documenten: o.a. : arbeidsreglement, arbeidscontract, ... Kennis van de rechten en plichten van een kapper in een kapsalon Verloning van de kapper 			Interview met een zelfstandige, werknemer	TA.BE GIP

Nr.	Leerplandoelstelling en leerinhoud	Code	B/U	Didactische wenken en hulpmiddelen	Link
5.2 TV/PV Bio-esthetiek					
<i>5.2.1 De leerlingen kunnen zelfstandig een basis gelaatsverzorging, basis make-up en een basis manicure uitvoeren. Ze maken gebruik van de verschillende technieken, materieel en verzorgingsproducten en make-up producten. Ze houden rekening met de noden en de wensen van de klant.</i>					
49	De leerlingen kunnen zelfstandig een basis gelaatsverzorging uitvoeren volgens de noden en wensen van de klant	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Observeren en bevragen van de klant: observatietechnieken: o.a. kijken, voelen, vragen stellen, beluisteren... Onderzoeken en ontleden van de huid Onderzoeken van de mogelijke huidproblemen: o.a. Wat is de oorzaak? Wanneer treedt het op? Wat zijn de gevolgen?... Bepalen van de toe te passen technieken Basiskennis huidtypes: o.a. droge huid, vette huid, ... Basiskennis van huidproblemen: o.a. acne, roodheid, haargroei, ... Stappen van de basis gelaatsverzorging: o.a. reinigen, dieptereiniging, epilieren of ontharen, dagcrème, ... <i>Gelaatsmassage technieken (uitbreiding)</i> Verzorgingsproducten: o.a. reinigingsmiddel, huidsubmiddel (=peeling), lotions, ... Materieel: o.a. pincet, watten, compressen, ... Evoluties en trends in het vakgebied 			Lezen van stappenplannen Bezoek schoonheidsbeurzen Rollenspelen	TA.BE STG GIP
50	De leerlingen kunnen zelfstandig een make-up uitvoeren volgens de noden en wensen van de klant	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> Stappen van de make-up: o.a. basislaag, basiscrème (foundation), reinigingsmiddel, poeder, oogschaduw, mascara, ooglijntje, ... Make-up technieken Verschillende make-up producten <i>Plaatsing valse wimpers (Uitbreiding)</i> <i>Fantasie make-up (uitbreiding)</i> <i>Camouflagetechnieken: shaping – high-light technieken (uitbreiding)</i> Evoluties en trends in het vakgebied 			Lezen van stappenplannen Bezoek schoonheidsbeurzen	TA.BE STG GIP

Nr.	Leerplandoelstelling en leerinhoud	Code	B/U	Didactische wenken en hulpmiddelen	Link
51	De leerlingen kunnen zelfstandig een manicure uitvoeren volgens de noden en wensen van de klant	EDV	B		
	<ul style="list-style-type: none"> • Observeren en bevragen van de klant: observatietechnieken: o.a. kijken, voelen, vragen stellen, beluisteren... • Onderzoeken en ontleden van de huid • Onderzoeken van de mogelijke huidproblemen: o.a. Wat is de oorzaak? Wanneer treedt het op? Wat zijn de gevolgen?... • Bepalen van de toe te passen technieken • Basiskennis huidtypes: o.a. droge huid, vette huid... • Basiskennis huidproblemen: o.a. roodheid, kloven, ... • Nagelaandoeningen en hun specifieke verzorging: o.a. ingescheurde nagels, schimmelnagels kalknagels, lepeltjesnagels, ... • Stappen van de manicure: o.a. nagelbadje, knippen en vijlen van nagels, nagelriemverzorging, lakken van de nagels, handmassage, ... • Manicure technieken • Verzorgingsproducten • Materieel: o.a. nagelkniptang, vijl, ... • <i>Fantasielakken (uitbreiding)</i> • <i>Kunstnagels (uitbreiding)</i> • <i>Spa-manicure: masker, peeling, parafine, ... (uitbreiding)</i> • Evoluties en trends in het vakgebied 			<p>Lezen van stappenplannen</p> <p>Bezoek schoonheidsbeurzen</p> <p>Rollenspel</p>	<p>TA.BE</p> <p>STG</p> <p>GIP</p>

6 Stage

Op de wekelijkse lessentabel van de school wordt een leerlingenstage aangeduid door een vakbenaming voorafgegaan door het woord Stage. De school vult zelf de stagetoewijzing in: AV, TV, PV of KV.

De regelgeving i.v.m. de organisatie van de stage is terug te vinden op de website www.ondvlaanderen.be

In het huidig onderwijsbeleid staat de herwaardering van het TSO en BSO centraal, dit moet gebeuren door het onderwijs nauwer te laten aansluiten bij het werkveld. De overheid is er eveneens van overtuigd dat het organiseren van leerlingenstages in de opleidingen een toegevoegde waarde heeft, wat blijkt uit talrijke initiatieven die zij genomen heeft (cf. omzendbrief).

De stageactiviteitenlijst is een cruciaal document in het hele stagegebeuren. Voor het opstellen ervan wordt uitgegaan van de leerplandoelstellingen/competenties uit het specifiek gedeelte. Bijgevolg zijn alle vakdoelstellingen potentiële stagedoelstellingen. Dit betekent dat elke stageactiviteitenlijst een geïndividualiseerd document is. Het doel hiervan is een optimaal leerproces bij de leerling-stagiair te bereiken.

Tijdens een stage komen **leerling-stagiairs** in contact met het concrete werkveld. De leerlingen krijgen de kans de kennis, vaardigheden en attitudes die ze op school hebben verworven toe te passen en uit te diepen in een realistische situatie. Opdat leerling-stagiairs optimaal zouden kunnen leren uit deze ervaring gaat bij de begeleiding van de stage veel aandacht uit naar reflectie .

De stagecoördinator heeft als taak de stage te coördineren en het uitbouwen van een netwerk van potentiële stageplaatsen. Hij/zij ondersteunt de stagebegeleiders, zorgt voor kwaliteitsvolle stageplaatsen, onderhoudt de contacten met de stageplaatsen en is verantwoordelijk voor het algemeen stagedossier.

De stagebegeleider is het aanspreekpunt van de stagegever en verzorgt vanuit de school de pedagogische begeleiding en opvolging van de leerling-stagiair. Hij/zij is tevens de eindverantwoordelijke voor de evaluatie van de stage.

De **stagementor** onthaalt en begeleidt de leerlingen op de werkvloer. Hij/zij fungeert als aanspreekpunt, zowel de leerling-stagiair als voor de stagebegeleider.

De leerling-stagiairs moeten van bij de planning van de stage weten wie hun stagebegeleider is en van bij de aanvang van de stage wie hun stagementor is.

OVSG biedt ondersteuning bij de uitrol van de stage.

7 De geïntegreerde proef (GIP)

Met betrekking tot de GIP legt de regelgever volgende verplichtingen voor scholen vast:

- de leerjaren en de onderwijsvormen waar de organisatie verplicht is
- de samenstelling van de jury die de GIP moet beoordelen
- de vakken die betrokken worden bij de GIP
- de GIP als element in de delibererende klassenraad
- de tijdsbesteding voor evaluatie: de GIP valt niet onder het opgegeven maximum aantal dagen dat aan evaluatie kan besteed worden.

De betreffende regelgeving is terug te vinden op de website www.ondvlaanderen.be

De GIP is een **totaalconcept** (product en proces) waarbij de leerling kan bewijzen dat hij/zij de beoogde vormingscomponenten van een bepaalde studierichting heeft verworven. Dit impliceert dat de leerlingen hoofdzakelijk tijdens de lessen werken aan de GIP.

De GIP-opdracht bevat een **realistische probleemstelling** waarop de leerling een antwoord zoekt. Met de geïntegreerde proef moet de leerling kunnen aantonen dat hij/zij creatief met kennis en techniek/vaardigheden kan omgaan in een **realistische context**: probleemoplossend, innovatief en toekomstgericht. Eventueel kan de stage gekoppeld worden aan het onderwerp van de geïntegreerde proef of kan er samengewerkt worden met het bedrijfsleven.

De GIP is geen momentopname, maar een proces dat over een langere periode tijdens het schooljaar plaatsvindt. Dit impliceert dat bij de beoordeling zowel het proces als het product geregeld (tussentijds) zal beoordeeld en bijgestuurd worden. In een GIP ligt de nadruk zowel op de realisatie van een **kwaliteitsvol eindproduct** als op het **leerproces** dat de leerling doorloopt. De leerling zal opgevolgd en (tussentijds) geëvalueerd worden op basis van uitgeschreven evaluatiecriteria. Door deze procesgerichte opvolging kan er bij eventueel minder gunstige ontwikkelingen nog altijd bijgestuurd worden.

8 Minimale materiële vereisten

De basisuitrusting is afhankelijk van het aantal leerlingen

Er dienen voldoende werkposten, materialen en apparaten te zijn voor al de werkende leerlingen

Voor deze opleiding dienen de lokalen alsook de andere materiële vereisten (apparaten, producten, uitrusting...) steeds te beantwoorden aan de reglementaire eisen op het vlak van veiligheid, gezondheid, ergonomie en milieu, alsook over:

8.1. Algemeen

8.1.1. Nutsvoorzieningen

- Wasplaatsen voorzien van koud en warm water
- Verlichting
- Stopcontacten, die voldoen aan de veiligheidsnormen
- Multimedia
- Ventilatie – verluchting

8.1.2. Infrastructurele voorzieningen

- Kaptafels met spiegels
- Kapzetels
- Wasunits
- Voetsteunen
- Kappersfietsen (taboeret op wielen)
- Werktafels op wieltjes
- Bergruimte
- Handwasgelegenheid met voorziening voor het reinigen, drogen en beschermen van de handen
- Bereidingsruimte (mengen en verlaten van chemische stoffen) voorzien van verluchtingssystemen of gebruik van gesloten systemen (menginstrumenten)

In functie van de competenties salonwerk en salonorganisatie (didactisch salon).

- Ontvangstbalie.
- Computer (klantenregister/ afspraken – kassasysteem – inventaris/ stockbeheer – personeelsadministratie ...).
- Presentatieruimte (verkoop producten).

8.2. Specifiek Machinaal – apparaten – materiaal

8.2.1 Schoolgerelateerd

- Accommodatie om de verschillende afstromen te sorteren
- Kleurkaarten

8.2.2. Leerlinggebonden

- Persoonlijke beschermingsmiddelen.
- Veiligheidsfiches apparaten en producten.
- Kleurmateriaal
- Linnen (handdoeken, kapmantels, e.d.)
- Materiaal, gereedschappen en producten voor de toepassingen in dameskappen, herenkappen, handverzorging en make-up o.a.
  - Haardrogers

- Haardroogkappen
- Handhaardrogers
- Krultangen
- Stijltangen
- Tondeuses
- Diverse watergolfwikkels
- Clipsen
- Gereedschapsset met o.a. kammen, borstels en scharen
- Manicurebenodigdheden
- Crepons en haarstukjes
- Schuif- en filetspelden
- Scheermes
- Opsteekmateriaal
- ...
- Oefenhoofden voor dames en heren
- Beschermkledij
- ...

9 Vakspecifieke informatie

Websites, organisatie, bibliografie

Beroepskwalificatie (BK0090) Kapper (m/v):

<http://vlaamsekwalificatiestructuur.be/kwalificatiedatabank/>

Collectieve arbeidsovereenkomst van 25 januari 2012 houdende de preventie van gezondheidsrisico's in de kappersector: http://www.beswic.be/nl/news_board/prevention_hair

Fonds voor Bestaanszekerheid voor het Paritair Comité 314:

<http://www.fbz-pc314.be/Default.aspx?tabid=65&language=nl-BE>

Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg!

<http://www.werk.belgie.be/publicationDefault.aspx?id=17984>

DigiCoiff: <http://www.digicoiff.be/>

Diverse uitgaven van Pivot Point

<http://www.pivotpoint.be/>

Tijdschriften:

Echos coiffure

<http://www.echoscoiffure.be/>

Tophair

<http://www.tophair.nl/magazine.html>

Visagie

<http://www.koggeschip-vakbladen.nl/blad/visagie.html>

Kappersfoto boeken:

Studio B&G

http://www.bgprojects.be/pages/publi_bo.html

Diverse modetijdschriften in verband met kapsels en make-up.

Colofon

Dit leerplan werd ontwikkeld door de leerplancommissie Haarzorg derde graad BSO van OVSG met de medewerking van vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de schoolbesturen van Aarschot, Antwerpen en met deelname van het provinciaal onderwijs Tienen.